

1046.

Na osnovu člana 21 stav 5 Zakona o zaštiti i spašavanju ("Službeni list CG", br. 13/07 i 32/11), Ministarstvo unutrašnjih poslova donijelo je

P R A V I L N I K O NAČINU I POSTUPKU JAVLJANJA I OBAVJEŠTAVANJA

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se način i postupak javljanja i obavještanja, jedinstveni znakovi za javljanje i obavještanje, kao i standardni operativni postupci za hitno obavještanje nadležnih organa i drugih učesnika zaštite i spašavanja u hitnim situacijama, preko jedinstvenog operativnog komunikacionog centra (u daljem tekstu: OKC 112).

Član 2

Javljanje i obavještanje vrši se putem:

- telekomunikacionih sredstava veze u okviru OKC 112;
- telekomunikacionih sredstava veze između OKC 112 i učesnika zaštite i spašavanja;
- jedinstvene informatičko-računarske mreže OKC 112;
- emitovanja akustičnih signala elektronskim sirenama;
- elektronskih medija.

Član 3

Javljanje i obavještanje sprovodi se:

- prikupljanjem i razmjenom informacija o opasnostima od prirodnih nepogoda, požara, tehničko-tehnoloških nesreća, hemijskih, bioloških, nuklearnih i radioloških kontaminacija, posljedica ratnog razaranja i terorizma, epidemija, epizootija, epifitotija i drugih nesreća;
- uključivanjem elektronskih sirena i
- davanjem obavještenja putem razglasnih uređaja, elektronskih medija i kratkih tekstualnih poruka (u daljem tekstu: SMS).

Član 4

OKC 112 prikuplja i razmjenjuje informacije u vezi neposredne prijetnje od rizika i nastanka rizika na međunarodnom, državnom i lokalnom nivou.

Član 5

Na međunarodnom nivou OKC 112 prikuplja i razmjenjuje informacije o prijetnjama od rizika i nastanku rizika sa prekograničnim efektima sa komunikacijskim centrima nadležnih organa drugih država ili međunarodnih organizacija, u skladu sa međunarodnim ugovorima.

Član 6

Prikupljanje i razmjena informacija o neposrednoj prijetnji od rizika i nastanku rizika na državnom nivou vrši se na način što subjekti iz člana 32 Zakona o zaštiti i spašavanju dostavljaju OKC 112 podake o:

- 1) zemljotresu, sa sljedećim sadržajem:
 - epicentar i područje koje je zahvaćeno zemljotresom,
 - vrijeme kad se zemljotres desio,
 - intenzitet zemljotresa,
 - broj ljudskih žrtava i povrijeđenih,
 - uočena materijalna šteta,
 - prekid u snabdijevanju električnom energijom,
 - stanje prohodnosti putne infrastrukture,
 - učesnici u intervenciji (ko je, u kom obimu i koje mjere preduzeo za otklanjanje posljedica),
 - neophodna pomoć;
- 2) poplavi, sa sljedećim sadržajem:
 - poplavljena naselja, objekti, saobraćajnice, obradive površine i dr.,
 - brzina prodiranja poplavnog talasa i tendencija rasta vodostaja,
 - površina zahvaćena poplavom,
 - broj ljudskih žrtava i povrijeđenih,
 - koji su objekti ugroženi,
 - uočena materijalna šteta,
 - prekid u snabdijevanju električnom energijom,
 - stanje prohodnosti putne infrastrukture,
 - učesnici u intervenciji (ko je, u kom obimu i koje mjere preduzeo za otklanjanje posljedica),
 - neophodna pomoć;
- 3) klizanju terena i odronu, sa sljedećim sadržajem:
 - mjesto, vrijeme i uzrok klizanja terena ili odrona,
 - površina zahvaćena klizištem i odronom,
 - ugroženost ljudi i objekata,
 - koje saobraćajnice su ugrožene,
 - uočena materijalna šteta,
 - učesnici u intervenciji (ko je, u kom obimu i koje mjere preduzeo za otklanjanje posljedica),
 - neophodna pomoć;
- 4) ekstremnoj meteorološkoj pojavi (smetovi i sniježni nanosi, olujni vjetrovi, jaki mrazovi, lavine, visoke temperature, suše, udari groma i dr.), sa sljedećim sadržajem:
 - mjesto ekstremne meteorološke pojave,
 - broj ljudskih žrtava i povrijeđenih,
 - ugroženost objekata i uočena materijalna šteta,
 - prekid u snabdijevanju električnom energijom,
 - stanje prohodnosti putne infrastrukture,
 - učesnici u intervenciji (ko je, u kom obimu i koje mjere preduzeo za otklanjanje posljedica),
 - neophodna pomoć;
- 5) požaru, sa sljedećim sadržajem:
 - područje ili objekat na kojem je izbio požar i zahvaćena površina,
 - vrijeme nastanka požara,
 - uzrok požara i vrsta materijala koji gori (benzin, ulje, drvo, plastika, ugali, tkanina i dr.),
 - broj ljudskih žrtava i povrijeđenih,

- uočena materijalna šteta,
- da li u blizini ima opasnih materija,
- učesnici u intervenciji (ko je, u kom obimu i koje mjere preduzeo za lokalizovanje požara i otklanjanje posljedica),
 - neophodna pomoć;
- 6) pronađenim neeksplozivnim ubojnim sredstvima, sa sljedećim sadržajem:
 - vrijeme, mjesto i područje gdje su pronađena neeksplozivna ubojna sredstva,
 - količina i broj ubojnih sredstava,
 - ko je pronašao ubojna sredstva,
 - preduzete mjere bezbjednosti,
 - ko je i koje mjere preduzeo za uništavanje ubojnih sredstava;
- 7) incidentu sa opasnim materijama na granici i graničnom prelazu, sa sljedećim sadržajem:
 - vrsta, mjesto i vrijeme incidenta,
 - učesnici u incidentu,
 - posljedice incidenta,
 - preduzete mjere i rezultati tih mjera;
- 8) nesreći u rudniku, sa sljedećim sadržajem:
 - rudnik u kojem se dogodila nesreća,
 - vrijeme i uzrok nesreće,
 - broj ljudskih žrtava i povrijeđenih,
 - broj zatrpanih rudara,
 - preduzete mjere za spašavanje i otklanjanje posljedica,
 - uočena materijalna šteta,
 - neophodna pomoć;
- 9) eksploziji i rušenju, sa sljedećim sadržajem:
 - mjesto i vrijeme eksplozije i rušenja,
 - vrsta eksplozije (od eksploziva, od fluida ili drugih uzročnika),
 - broj ljudskih žrtava i povrijeđenih,
 - da li je eksplozijom i rušenjem došlo do oštećenja elektrodistributivne mreže, vodovoda, saobraćajnice, telekomunikacija i dr.,
 - uočena materijalna šteta,
 - učesnici u intervenciji (ko je, u kom obimu i koje mjere preduzeo za otklanjanje posljedica),
 - neophodna pomoć;
- 10) naprsnuću, rušenju i drugim oštećenjima brane, hidroakumulacije i deponije jalovine, sa sljedećim sadržajem:
 - naziv brane na kojoj je došlo do naprsnuća, rušenja ili drugih oštećenja,
 - vrijeme, mjesto i područje gdje je nastupila nesreća,
 - uzrok naprsnuća, rušenja ili drugih oštećenja,
 - broj ljudskih žrtava i povrijeđenih,
 - ostale posljedice (poplave, zagađenja, materijalna šteta i dr.),
 - ko je angažovan, u kom obimu i koje mjere su preduzete za sprječavanje nastajanja posljedica rušenja brane (ispuštanje vode iz hidroakumulacije, uzbuđivanje i evakuacija stanovništva i izmještanje materijalnih dobara izvan zone poplavnog talasa), odnosno za otklanjanje posljedica rušenja brane,
 - neophodna pomoć;

11) opasnosti od hemijskog, biološkog, radiološkog udesa, sa sljedećim sadržajem:

- naziv i lokacija objekta, odnosno područja gdje je nastala kontaminacija,
- vrijeme nastanka i vrsta kontaminacije,
- uzrok kontaminacije,
- površina zahvaćena kontaminacijom,
- broj ljudskih žrtava i povrijeđenih,
- učesnici u intervenciji (ko je, u kom obimu i koje mjere preduzeo za otklanjanje posljedica),
- neophodna pomoć;

12) zagađenju vodotoka i životne sredine, sa sljedećim sadržajem:

- područje gdje je nastalo zagađenje,
- vrijeme nastanka zagađenja,
- uzrok i vrsta zagađenja,
- površina zahvaćena zagađenjem,
- posljedice zagađenja na ljude, biljni i životinjski svijet,
- broj žrtava i ugroženih,
- uočena materijalna šteta,
- učesnici u intervenciji (ko je, u kom obimu i koje mjere preduzeo na sprječavanju daljeg zagađenja, odnosno na otklanjanju posljedica),
- neophodna pomoć;

13) havariji i kvaru u privrednom društvu, drugom pravnom licu ili kod preduzetnika, sa sljedećim sadržajem:

- gdje i kad je došlo do havarije i kvara,
- da li postoji opasnost po ljude i životnu sredinu zbog opasnih materija koje se koriste u procesu proizvodnje,
- uzrok havarije i kvara,
- broj ljudskih žrtava, povrijeđenih i posljedice za dalji rad,
- uočena materijalna šteta,
- učesnici u intervenciji (ko je i u kom obimu i koje mjere preduzeo za otklanjanje posljedica),
- neophodna pomoć;

14) saobraćajnom udesu i prekidu u drumskom, željezničkom, pomorskom i vazdušnom saobraćaju, sa sljedećim sadržajem:

- odvijanje saobraćaja (normalno i otežano);
- mjesto i vrijeme gdje je došlo do udesa, odnosno prekida u saobraćaju,
- uzrok udesa i prekida,
- broj ljudskih žrtava i povrijeđenih u udesu,
- da li je neko od učesnika udesa prevezio opasne materije,
- posljedice udesa na normalno odvijanje saobraćaja,
- uočena materijalna šteta,
- učesnici u intervenciji (ko je i u kom obimu i koje mjere preduzeo za otklanjanje posljedica),
- neophodna pomoć;

15) zaraznoj bolesti ljudi i epidemiji, sa sljedećim sadržajem:

- mjesto i vrijeme pojave zarazne bolesti,
- vrsta zarazne bolesti,
- uzroci zarazne bolesti,

- prostor zahvaćen zaraznom bolešću,
 - broj oboljelih lica,
 - da li je proglašena epidemija,
 - učesnici u intervenciji (ko je, u kom obimu i koje mjere preduzeo za otklanjanje posljedica),
 - neophodna pomoć;
- 16) zaraznoj bolesti životinja - epizootiji, sa sljedećim sadržajem:
- mjesto i vrijeme pojave zarazne bolesti,
 - broj i vrsta životinja zahvaćenih bolešću,
 - preduzete mjere za vrste uzročnika i prenosioca bolesti,
 - preduzete mjere na uništavanju životinja zahvaćenih bolešću,
 - neophodna pomoć;
- 17) bolesti biljaka - epifitotiji, sa sljedećim sadržajem:
- mjesto i vrijeme pojave bolesti,
 - koje kulture su zahvaćene,
 - kolika površina je zahvaćena epifitotijom,
 - vrsta i uzrok epifitotije,
 - uočena materijalna šteta,
 - preduzete mjere za sprječavanje širenja ovih pojava i zabrana upotrebe ovih kultura za ishranu ljudi i životinja,
 - neophodna pomoć;
- 18) masovnom trovanju hranom, sa sljedećim sadržajem:
- mjesto i vrijeme masovnog trovanja hranom,
 - vrsta i uzrok trovanja,
 - broj lica zatrovanih hranom, broj lica na bolničkom liječenju i posljedice trovanja,
 - preduzete mjere za otklanjanje uzroka trovanja,
 - preduzete mjere za uništavanje zaražene hrane, zatvaranje objekata gdje se trovanje dogodilo i dr.,
 - neophodna pomoć;
- 19) neplaniranom prekidu u snabdijevanju vodom, električnom energijom i prekidu PTT saobraćaja, sa sljedećim sadržajem:
- vrijeme i reon zahvaćen neplaniranim prekidom,
 - uzroci neplaniranog prekida,
 - koliko će trajati neplanirani prekid,
 - ko je, u kom obimu i koje mjere preduzeo na otklanjanju uzroka koji su doveli do neplaniranog prekida i sprječavanja posljedica koje mogu nastati ovim prekidom;
- 20) javnom okupljanju kod kojeg postoji rizik, sa sljedećim sadržajem:
- mjesto javnog okupljanja,
 - razlog javnog okupljanja,
 - vrijeme javnog okupljanja,
 - organizator javnog okupljanja,
 - procjena broja prisutnih na javnom okupljanju.
- Pored podataka iz stava 1 ovog člana, OKC 112 mogu se dostaviti i drugi podaci za koje se procijeni da mogu biti od značaja za blagovremeno informisanje i adekvatan odgovor na neposrednu prijetnju od rizika, odnosno nastanka rizika.

Član 7

Na lokalnom nivou OKC 112 prikuplja i razmjenjuje informacije sa učesnicima zaštite i spašavanja sa teritorije jedinice lokalne samouprave (u daljem tekstu: opština).

Član 8

Jedinstveni znakovi za javljanje i obavještanje su:

- znak za neposrednu opasnost od prirodnih nepogoda, požara, tehničko - tehnoloških nesreća, hemijskih, bioloških, nuklearnih i radioloških kontaminacija, posljedica ratnog razaranja i terorizma, epidemija, epizootija, epifitotija i drugih nesreća - neprekidni zavijajući ton u trajanju od 60 sekundi,

- znak za prestanak opasnosti iz alineje 1 ovog stava - jednolični neprekidni ton u trajanju od 60 sekundi.

Znak iz stava 1 alineja 2 ovog člana upotrebljava se i za potrebe ispitivanja ispravnosti i razvoja sistema za javljanje i obavještanje.

Grafički prikaz znakova iz stava 1 ovog člana, sa uputstvom o postupanju nakon njihovog oglašavanja, dat je u Prilogu 1, koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Član 9

Kad OKC 112 emituje znak iz člana 8 stav 1 alineja 1 ovog pravilnika, istovremeno, putem elektronskih medija, izdaje obavještenje o vrsti opasnosti i mjerama za zaštitu i spašavanje na ugroženom području.

Obavještenje iz stava 1 ovog člana može se davati i putem SMS - a.

Član 10

Standardni operativni postupci (SOP) za hitno obavještanje nadležnih organa i drugih učesnika za zaštitu i spašavanje u hitnim situacijama preko OKC 112, dati su u Prilogu 2, koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Član 11

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da se primjenjuje Uredba o organizovanju i radu službe osmatranja i obaveštavanja ("Službeni list SRJ", broj 54/94) i Pravilnik o utvrđivanju liste pitanja za prikupljanje i prenošenje podataka službe osmatranja i obaveštavanja ("Službeni list SRJ", broj 8/96)

Član 12

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 01 – 011/13-63578

Podgorica, 2. oktobra 2013. godine

Ministar,
mr **Raško Konjević**, s.r.

ZNAKOVI ZA JAVLJANJE I OBAVJEŠTAVANJE

Neposredna opasnost

Uključite TV ili radio prijemnik!
Saslušajte obavještenje o vrsti opasnosti i mjerama za
zaštitu i spašavanje koje je potrebno preduzeti.
Hitno postupite po predloženim mjerama za zaštitu i spašavanje.

Prestanak opasnosti

Prestati sa sprovođenjem mjera za zaštitu i spašavanje.
U slučaju potrebe pomozite u akcijama zaštite i spašavanja koje
preduzimaju operativne jedinice. Znak se upotrebljava i
za potrebe ispitivanja ispravnosti i razvoja sistema
za javljanje i obavještanje.

112

I. STANDARDNI OPERATIVNI POSTUPAK ZA SLUČAJ ZEMLJOTRESA

1. UPUTSTVO ZA OPERATERA U OKC 112

Operater u OKC 112 postupa zavisno od jačine zemljotresa, odnosno da li se dogodio:

- **SLAB (nema štete, od I do V stepena po EMS)**
- **SNAŽNIJI (od VI do VIII stepena po EMS) ili**
- **RUŠILAČKI (od IX ili višeg stepena po EMS) zemljotres.**

Informaciju o zemljotresu OKC 112 dostavlja organ uprave nadležan za poslove seizmologije, u skladu sa članam 40 Zakona o zaštiti i spašavanju.

1.1. UZIMANJE PODATAKA

Prilikom prijema informacije o zemljotresu na broj 112, operater u OKC 112 uzima sljedeće podatke:

1. KO obavještava (ime, prezime, adresa fizičkog lica, odnosno naziv i sjedište pravnog lica),
2. ŠTA se dogodilo (što preciznije podatke o obliku i obimu nesreće),
3. GDJE se dogodio zemljotres (što preciznije podatke o lokaciji zemljotresa), lokaciju potvrditi na Geografsko informacionom sistemu (u daljem tekstu: GIS),
4. Kad se dogodio zemljotres,
5. Kakve su trenutne posljedice zemljotresa,
6. Pristup mjestu zemljotresa (eventualne saobraćajne prepreke, nedostupnost itd.),
7. Prisustvo ili blizina opasnih materija,
8. Prisustvo ili blizina elektroenergetskih objekata i postrojenja,
9. Približan broj ugroženih i povrijeđenih, kao i vrste povreda,
10. Potrebna pomoć,
11. Trenutne vremenske prilike na pogođenom području,
12. Mjere koje se preduzimaju,
13. Ko je još obaviješten od strane pozivaoca.

Operater u OKC 112, pored uzimanja podataka o mjestu zbivanja, informaciju potvrđuje locirajući pozivaoca na GIS – u, ako je to moguće.

1.2. SLAB ZEMLJOTRES (nema štete)

1.2.1. PRAĆENJE SITUACIJE NA POGOĐENOM PODRUČJU

Primljenu informaciju o zemljotresu sa manjom materijalnom štetom i bez žrtava operater u OKC 112 evidentira u dnevnom biltenu i prati dešavanja na terenu.

1.3. SNAŽNIJI ili RUŠILAČKI ZEMLJOTRES

Ukoliko su posljedice zemljotresa žrtve i veća materijalna šteta operater u OKC 112 :

1.3.1. AKTIVIRA

1.	Opštinsku službu zaštite i spašavanja na pogođenom području		telefonskim pozivom
2.	JZU za hitnu medicinsku pomoć		telefonskim pozivom
3.	Organ uprave nadležan za policijske poslove		telefonskim pozivom

1.3.2. OBAVJEŠTAVA

1.	Rukovodioca osnovne unutrašnje organizacione jedinice u organu državne uprave nadležnom za vanredne situacije		telefonskim pozivom
2.	Rukovodioce užih unutrašnjih organizacionih jedinica u okviru osnovne unutrašnje organizacione jedinice u organu državne uprave nadležnom za vanredne situacije		telefonskim pozivom
3.	Gradonačelnika, odnosno predsjednika opštine u kojoj se zemljotres dogodio		telefonskim pozivom
4.	JZU Klinički centar Cme Gore		telefonskim pozivom, faksom ili elektronskom poštom
5.	Vojsku Crne Gore		telefonskim pozivom, faksom ili elektronskom poštom
6.	Institut za javno zdravlje		telefonskim pozivom, faksom ili elektronskom poštom
7.	JZU - dom zdravlja		telefonskim pozivom, faksom ili elektronskom poštom
8.	JZU - opštu ili specijalnu bolnicu		telefonskim pozivom, faksom ili elektronskom poštom
9.	Privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike		telefonskim pozivom, faksom, elektronskom poštom ili SMS
10.	Organ uprave nadležan za zaštitu životne sredine		telefonskim pozivom, faksom ili elektronskom poštom
11.	Agenciju nadležnu za lijekove i medicinska sredstva		telefonskim pozivom, faksom ili elektronskom poštom
12.	Privredno društvo čija je djelatnost kontrola kvaliteta životne sredine - ekotoksikološka ispitivanja		telefonskim pozivom, faksom ili elektronskom poštom
13.	Organ uprave nadležan za poslove veterinarstva		telefonskim pozivom, faksom ili elektronskom poštom
14.	Organ uprave naležan za fitosanitarne poslove		telefonskim pozivom, faksom ili elektronskom poštom
15.	Organ uprave naležan za poslove carine		telefonskim pozivom, faksom ili elektronskom poštom
16.	Organ uprave naležan za vode		telefonskim pozivom, faksom ili elektronskom poštom
17.	Organ uprave naležan za šume		telefonskim pozivom, faksom ili elektronskom poštom
18.	Organ uprave naležan za puteve		telefonskim pozivom, faksom ili elektronskom poštom
19.	Organ uprave naležan za javne radove		telefonskim pozivom, faksom ili elektronskom poštom
20.	Organ uprave naležan za sigurnost i bezbjednost plovidbe na moru		telefonskim pozivom, faksom ili elektronskom poštom

21.	Organ uprave nadležan za nekretnine		telefonskim pozivom, faksom ili elektronskom poštom
22.	Lučku kapetaniju		telefonskim pozivom, faksom ili elektronskom poštom
23.	Organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja		telefonskim pozivom, faksom ili elektronskom poštom
24.	Organ državne uprave nadležan za poslove odbrane		telefonskim pozivom, faksom ili elektronskom poštom
25.	Organ državne uprave nadležan za vanjske poslove		telefonskim pozivom, faksom ili elektronskom poštom
26.	Organ državne uprave nadležan za poslove poljoprivrede		telefonskim pozivom, faksom ili elektronskom poštom
27.	Organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja i pomorstva		telefonskim pozivom, faksom ili elektronskom poštom
28.	Organ državne uprave nadležan za poslove finansija		telefonskim pozivom, faksom ili elektronskom poštom
29.	Organ državne uprave nadležan za poslove ekonomije		telefonskim pozivom, faksom ili elektronskom poštom
30.	Organ državne uprave nadležan za poslove turizma		telefonskim pozivom, faksom ili elektronskom poštom
31.	Organ državne uprave nadležan za poslove kulture		telefonskim pozivom, faksom ili elektronskom poštom
32.	Organ državne uprave nadležan za poslove prosvjete		telefonskim pozivom, faksom ili elektronskom poštom
33.	Organ državne uprave nadležan za poslove rada i socijalnog staranja		telefonskim pozivom, faksom ili elektronskom poštom

Operativne jedinice:

1.	Avio helikoptersku jedinicu – za angažovanje helikoptera	SOP – Rescue coordination center (RCC)	telefonskim pozivom
----	--	--	---------------------

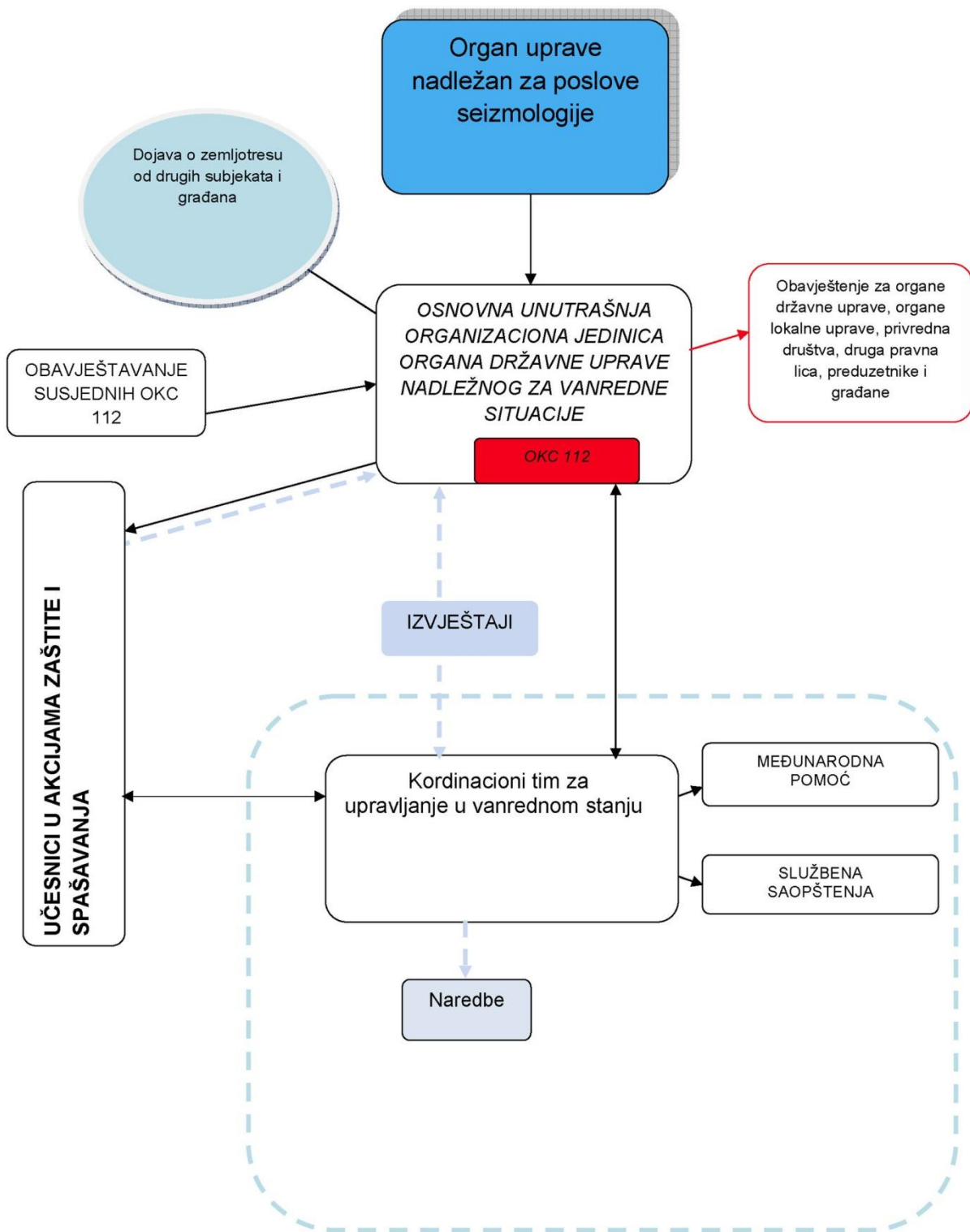
Operater dodatno aktivira i ostale SOP - ove zavisno od vrste nesreće koju prouzrokuje zemljotres.

1.3.3. PRAĆENJE SITUACIJE NA POGOĐENOM PODRUČJU

Praćenje situacije podrazumijeva uvrštavanje svih novih informacija za aktuelni hazard, kao i pridruživanje informacija o novonastalim hazardima prouzrokovanih aktuelnim hazardom.

Operater u OKC 112 o svim novim informacijama, obavještava Kordinacioni tim za upravljanje u vanrednom stanju.

2. ORGANIZACIONA ŠEMA DJELOVANJA OKC 112

3. SLUŽBENA SAOPŠTENJA

Službena saopštenja koja priprema Kordinacioni tim za upravljanje u vanrednom stanju, operater u OKC 112 dostavlja elektronskim medijima koji obavještavaju građane o:

1. stanju na ugroženom području,
2. opasnostima za ljude, materijalna dobra i životnu sredinu,
3. preduzetim mjerama,
4. uputstvima za ličnu zaštitu,
5. gdje i od koga mogu dobiti dodatne informacije i
6. kako mogu da se uključe u akcije zaštite i spašavanja.

4. UPUTSTVA ZA STANOVNIŠTVO U TOKU ZEMLJOTRESA

4.1. Tokom zemljotresa

- Sačuvajte prisebnost i ne paničite, jer je panika pogubna.
- Ako ste se zatekli na nižim spratovima, pri prvim podrhtavanjima tla izađite na slobodan prostor.
- Ako ste se zatekli u zatvorenom prostoru, na višim spratovima, sklonite se ispod okvira vrata, pored nosećih zidova, u unutrašnji ugao prostorije, ispod stola (jer se na taj način možete zaštititi od pada teških predmeta).
- Zauzmite tzv. „fetus položaj“ (spustite se na koljena i što više savijte, rukama zaštitite oči i glavu).
- Odmaknite se što dalje od staklenih površina i pregradnih zidova.
- Ako ste u školi, najsigurnije je da se sklonite pod klupu.
- Ne upotrebljavajte šibice, upaljače i otvorenu vatru.
- Ne trčite, ne upotrebljavajte stepenice niti koristite liftove, jer su stepenice najosjetljiviji djelovi zgrade, a lift može blokirati.
- Ne koristite vozila, jer su ceste potrebne spasiocima.
- Ako se nalazite u automobilu, ne zaustavljajte se na mostovima, vijaduktima, na lokacijama sa rizikom od klizišta i odrona.
- Ako ste zatečeni napolju, udaljite se od zgrada, terasa, električnih stubova, mostova tunela. Ako ste na moru, udaljite se od plaže.
- Ako se zbog rušenja zgrade nađete u oblaku prašine, vežite preko usta i nosa neku krpu (po mogućnosti vlažnu).
- Ako ste zatrpani, ne paničite, već lupajte o neki predmet (najbolje su cijevi od vode i centralnog grijanja) kako bi vas spasioci mogli čuti.

4.2. Nakon zemljotresa

- Kad prestane prvi zemljotres, napustite prostorije na najpogodniji način i uzmite sa sobom najvažnije stvari.
- Isključite električnu energiju na glavnoj sklopki, zatvorite plin i vodu na glavnom ventilu.
- Nikako ne napuštajte objekat liftom, već upotrijebite stepenice (mogu se pokvariti instalacije, nestati struja, srušiti lift i sl.).
- Ne pijte vodu jer može biti zagađena. Upotrebljavajte samo flaširanu i vodu koja stigne od spasilaca.
- Ne skupljajte se zbog radoznalosti na mjestu nesreće, da ne ometate rad spasilačkim timovima.
- Ne ulazite u oštećene objekte bez odobrenja nadležnih organa.
- Budite disciplinovani, ne širite paniku i umirujuće djelujte na unesrećene.
- Pri smještaju i zbrinjavanju prednost dajte djeci, trudnicama, majkama sa malom djecom, bolesnim i starim licima.
- Postupajte prema zvaničnim uputstvima, dobijenim preko medija.

4.3. Kratka škola prve pomoći

- Ne zaboravite na humanost i nesebičnost u pružanju pomoći drugima.
- Ako sami niste povrijeđeni, pomognite drugima.
- Ne pomjerajte teško povrijeđene.
- Zatrpane, a žive obavijestite da će ih tehničke službe osloboditi što je moguće prije.
- Prignječene, a žive (npr. greda pala preko noge) ako ste u mogućnosti oslobodite od predmeta koji ih je prignječio.
- Povrijeđene i onesviješćene iznesite na slobodni prostor, oslobodite im disajne puteve i sačekajte stručnu medicinsku pomoć.

STEPEN	EFEKAT ZEMLJOTRESA
I	Ne osjećaju ga ljudi, registruju ga samo seizmografi
II	Reaguju samo vrlo osjetljiva lica u stanju mirovanja
III	Osjeti ga više ljudi u unutrašnjosti zgrada.
IV	U kućama ga osjeti veći dio stanovnika, a na otvorenom samo pojedinci. Posuđe i prozori zveckaju. Pojedinci se bude iz sna.

V	Osjete ga mnogi i na otvorenom prostoru. Predmeti koji slobodno vise, zanjišu se. Kod pojedinaca izaziva manju paniku
VI	Osjete ga sva lica i bježe iz kuća. Slike padaju sa zidova. Na slabije građenim zgradama nastaju prva oštećenja.
VII	Nastaju rušenja djelova namještaja u stanovima. Oštećenja se javljaju i na kvalitetnijim kućama, manje pukotine na zidovima. Ruše se djelovi dimljaka na kućama, padaju srijepovi. Na slabijim objektima su moguća veća oštećenja.
VIII	Većina lica otešano ostaje na nogama. Javljaju se oštećenja na 25% kuća, neke slabije se ruše. U vlažnom tlu i na padinama javljaju se manje pukotine.
IX	Opšta panika. Oko 50% kuća znatno je oštećeno, mnoge se ruše a većina je neupotrebjiva za dalje stanovanje.
X	Teška oštećenja javljaju se na oko 75% objekata, a većina njih se ruši. U tlu nastaju pukotine širine do nekoliko centimetara. Sa padina se odronjavaju stijene, stvaraju se klizišta u tlu.
XI	Ruše se sve zidane zgrade. U tlu nastaju široke pukotine iz kojih prodire voda sa pijeskom i muljem. Javljaju se veliki odroni.
XII	Nijedan vještački objekat ne može opstati. Tlo i reljef mijenjaju izgled, zarušavaju se jezera, dok rijeke mijenjaju korita.

II. STANDARDNI OPERATIVNI POSTUPAK ZA SLUČAJ POPLAVA

1. UPUTSTVO ZA OPERATERA U OKC 112

Organ uprave nadležan za poslove hidrometeorologije dostavlja OKC 112 upozorenje o porastu vodostaja u skladu sa člana 39 Zakona o zaštiti i spašavanju.

Operater u OKC 112 primljeno upozorenje odmah prosljeđuje rukovodiocu osnovne unutrašnje organizacione jedinice u organu državne uprave nadležnom za vanredne situacije, državnim organima, organima lokalne uprave, privrednim društvima i drugim učesnicima zaštite i spašavanja.

Informacije o mogućoj opasnosti od nastanka poplava, operater u OKC 112 može primiti i od građana, privrednih društava, drugih pravnih lica i preduzetnika, opštinskih službi za zaštitu i spašavanje, organa lokalne uprave i državnih organa.

1.1. UZIMANJE PODATAKA

Prilikom prijema informacije o poplavi na broj 112, operater u OKC 112 uzima sljedeće podatke:

1. KO saopštava (ime, prezime, adresa fizičkog lica, odnosno naziv i sjedište pravnog lica),
2. ŠTA se dogodilo (što preciznije podatke o vrsti i obimu poplave),
3. GDJE se dogodilo (što preciznije podatke o poplavljenom području),
4. Kad se dogodilo,
5. Kakve su trenutne posljedice,
6. Pristup poplavljenom području (eventualne prepreke, neprohodnost),
7. Prisustvo ili blizina opasnih materija,
8. Prisustvo ili blizina elektroenergetskih objekata i postrojenja,
9. Približan broj ugroženih i povrijeđenih, kao i vrste povreda,
10. Potrebna pomoć,
11. Trenutne vremenske prilike na poplavljenom području,
12. Mjere koje se preduzimaju,
13. Ko je još obaviješten od strane pozivaoca.

Operater u OKC 112, pored uzimanja podataka o mjestu zbivanja, informaciju potvrđuje locirajući pozivaoca na GIS - u ako je to moguće, i :

1.2. OBAVJEŠTAVA

1.	Rukovodioca osnovne unutrašnje organizacione jedinice u organu državne uprave nadležnom za vanredne situacije		telefonskim pozivom
2.	Opštinsku službu zaštite i spašavanja		telefonskim pozivom, faksom ili elektronskom poštom

3.	Operativne jedinice za zaštitu i spašavanje		telefonskim pozivom, faksom ili elektronskom poštom
4.	JZU za hitnu medicinsku pomoć		telefonskim pozivom, faksom ili elektronskom poštom
5.	Gradonačelnika, odnosno predsjednika opštine u kojoj se poplava dogodila		telefonskim pozivom, faksom ili elektronskom poštom
6.	Organ državne uprave nadležan za poslove poljoprivrede		telefonskim pozivom, faksom ili elektronskom poštom
7.	Organ državne uprave nadležan za poslove turizma		telefonskim pozivom, faksom ili elektronskom poštom
8.	Organ uprave nadležan za vode		telefonskim pozivom, faksom ili elektronskom poštom
9.	Organ uprave nadležan za policijske poslove		telefonskim pozivom, faksom ili elektronskom poštom
10.	Vojsku Crne Gore		telefonskim pozivom, faksom ili elektronskom poštom
11.	Institut za javno zdravlje		telefonskim pozivom, faksom ili elektronskom poštom
12.	Specijalističku jedinicu za spašavanje - Gorsku službu spašavanja		telefonskim pozivom, faksom ili elektronskom poštom
13.	Udruženje raftera Crne Gore		telefonskim pozivom, faksom ili elektronskom poštom
14.	Avio – helikoptersku jedinicu		telefonskim pozivom, faksom ili elektronskom poštom
15.	Privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike		telefonskim pozivom, faksom ili elektronskom poštom

1.3. PRAĆENJE SITUACIJE NA POPLAVLJENOM PODRUČJU

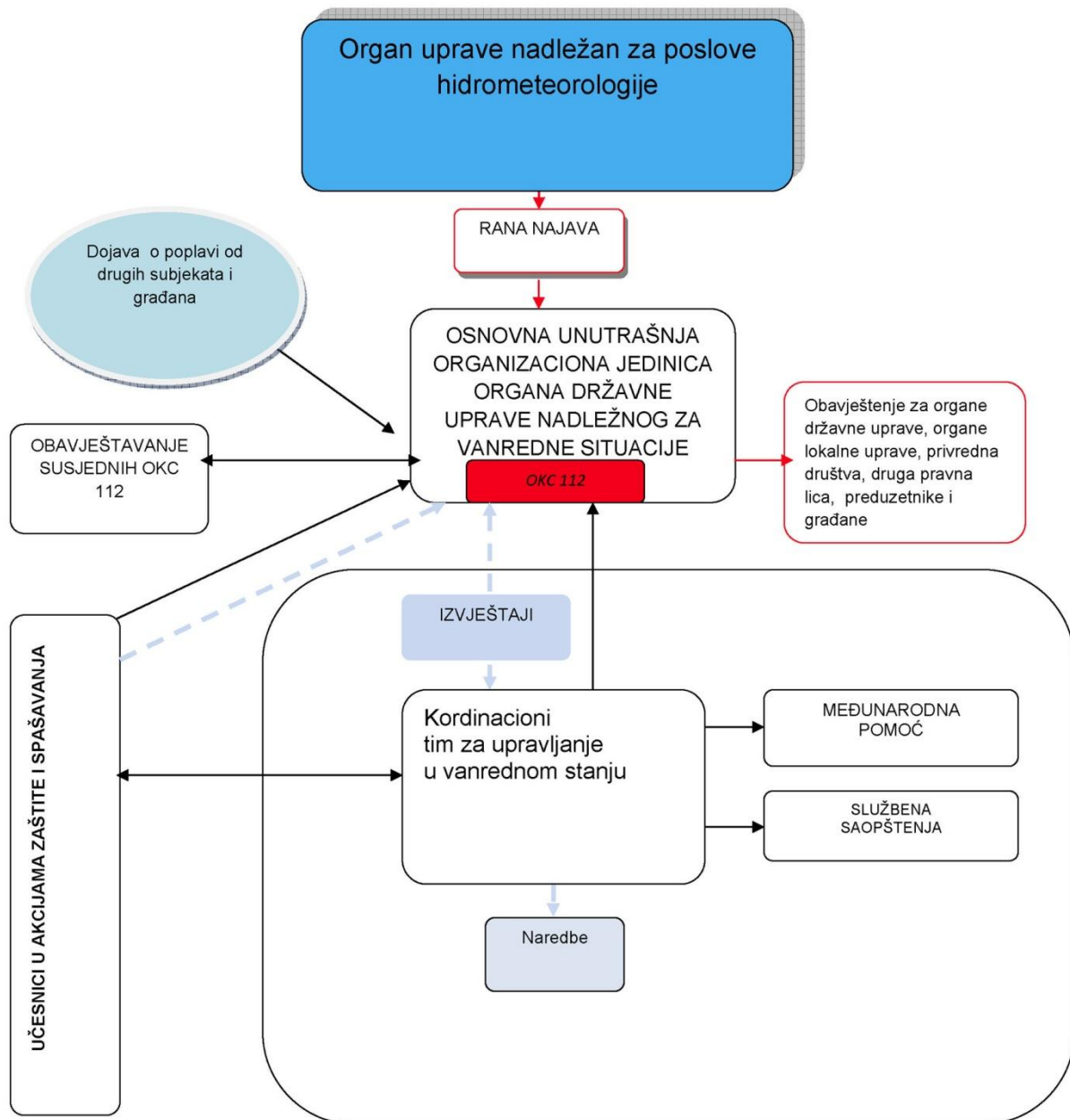
Operater u OKC 112 nastavlja da prati situaciju na poplavljenom području kroz:

- prikupljanje izvještaja sa ugroženih područja,
- evidentiranje novih informacija o poplavama,
- informacije o indukovanim posljedicama poplava i
- evidentiranje zahtjeva za pomoć.

Operater u OKC 112 o svim novim informacijama, obavještava Kordinacioni tim za upravljanje u vanrednom stanju.

U slučaju da poplava prijeti susjednoj državi operater postupa po SOP - u za slučaj neposredne prijetnje ili nastanka rizika sa prekograničnim efektima.

2. ORGANIZACIONA ŠEMA DJELOVANJA OKC 112

3. SLUŽBENA SAOPŠTENJA

Službena saopštenja koja priprema Kordinacioni tim za upravljanje u vanrednom stanju OKC 112 dostavlja elektronskim medijima koji obavještavju građane o:

1. stanju na ugroženom području,
2. opasnostima za ljude, materijalna dobra i životnu sredinu,
3. preduzetim mjerama,
4. uputstvima za ličnu zaštitu,
5. gdje i od koga mogu dobiti dodatne informacije i
6. kako mogu da se uključe u akcije zaštite i spašavanja.

4. UPUSTVO ZA STANOVNIŠTVO

Da se pripremite za poplavu treba da:

- Izradite svoj plan kako bi zaštitili sebe u slučaju poplave, uključujući aktivnosti prije, za vrijeme i nakon poplave, jer poplave mogu biti zastrašujuće.

- Upoznate se sa historijom dešavanja poplava u vašem kraju.
- Pripremite najosnovnije rezerve konzervirane hrane, flaširane vode, lijekova, odjeće i obuće.
- Saznate puteve evakuacije i bezbjedna mjesta za evakuaciju.
- Podignite električne uređaje na mjesto koje je sigurno.
- Svi članovi porodice budu upoznati sa brojevima za hitne intervencije (112, 122, 123, 124...).
- Vodite računa da vozila i poljoprivrednu mehanizaciju parkirajte tako da je saobraćajnica – put do vašeg stana ili kuće uvijek slobodna za spasilačka vozila.
- Ukoliko gajite životinje, saznate bezbjedna mjesta za njihovu evakuaciju, odnosno sami pripremite takva mjesta.
- Ne bacajte otpad u rijeke, potoke i kanale. Ukoliko u njima primijetite otpad, prijavite to nadležnoj komunalnoj službi.
- Ne pregrađujete vodotokove radi pravljenja akumulacija u ljetnjem periodu.
- Ne prekrivate šahtove za odvod atmosferskih voda.
- Po mogućnosti pripremite džakove sa pijeskom koji se mogu staviti na ulaze.
- Planirajte kako upoznati i ostale stanare u zgradi (susjednim kućama) na opasnosti od poplava, preventivne mjere i postupke zaštite i spašavanja.

Kako postupiti za vrijeme poplava ?

Ako ste kod kuće:

- Slušajte radio i televiziju radi adekvatnog informisanja.
- Ako morate da izlazite iz kuće, isključite struju/vodu na glavnom prekidaču. Ove instalacije mogu biti oštećene tokom poplave. Čak i ako nema struje u vašem domu, isključite struju na glavnom prekidaču.
- Nemojte dodirivati električne uređaje ako ste mokri ili stojite u vodi.
- Obezbijedite vaš dom. Ako imate vremena, premjestite bitne stvari na sprat.
- Ne zaboravite da ponesete lična dokumenta i neophodne lijekove. Oni mogu biti od suštinskog značaja, jer je moguće da ćete biti odsutni iz svog doma duži vremenski period.
- Nosite odjeću i cipele koje štite od vode koja može biti kontaminirana.
- Uzmite pripremljene nužne stvari i ako je moguće sklonite se na sigurno mjesto.
- Ukoliko ste u nemogućnosti da napustite svoj dom idite do najvišeg sprata kuće i čekajte da dođu spasilački timovi.
- Sarađujete sa spasilačkim timovima prilikom evakuacije i spašavanja.
- Nemojte koristiti telefon, osim ako stvarno nije neophodan. Na taj način ćete izbjeći preopterećenost telefonske mreže i linija koje su neophodne zbog organizacije spašavanja i evakuacije.
- Pooštrite mjere lične higijene radi očuvanja vašeg zdravlja i sprječavanja epidemija.
- Voda za piće može biti zagađena u poplavljenim područjima, zbog toga vodu sa slavine ne treba piti dok se ne uvjerite da je sigurna za upotrebu. Do tada treba piti prokuvanu, dezinfikovanu ili flaširanu vodu.

Ako ste van kuće:

- Nemojte, iz bilo kog razloga, prelaziti most ili ići pored rijeka, bujica, kosina itd. Poplavni talas vas može povući sa sobom.
- Pažljivo pratite putokaze i sve druge informacije objavljene od strane nadležnih institucija. Na ovaj način ćete izbjeći odlazak do opasnih područja.
- Ako vozite ne blokirajte ulice i puteve. Oni su neophodni kako bi spasilački timovi nesmetano funkcionisali.
- Ne idite poplavljenim ulicama, podvožnjacima ili podzemnim prolazima. Voda može biti dublja i brža nego što izgleda, a nivo vode mogao bi uništiti i vaš automobil.
- Obratite pažnju na uputstva koja su donijele nadležne institucije. One upravljaju i rukovode u vanrednim situacijama i koordiniraju radom spasilačkih timova.

Kako postupiti nakon poplava?

- Nemojte koristiti vodu sa česme sve dok njenu ispravnost ne potvrdi nadležna institucija i ne jedite hranu koja je bila izložena poplavi. Voda i hrana mogu da sadrže patogene mikroorganizme ili da budu zagađeni.
- Izbjegavajte izvore, jer voda može biti zagađena uljima, benzinom ili neprečišćenim otpadnim vodama.
- Ne koristite električne uređaje prije nego što ih električar ne provjeri. Ako su oštećeni mogu da izazovu kratak spoj.
- Očistite i dezinfikujte sve površine koje su bile izložene poplavi. Štetne supstance ili patogeni mikroorganizmi mogu biti prisutni na njima.
- Budite svjesni opasnosti u području gdje se poplavni talas smanjio. Putevi su možda oštećeni i mogu se urušiti pod teretom automobila.
- Ostanite dalje od oborenih dalekovoda i njihovu lokaciju prijavite elektrodistribuciji.
- Budite oprezni kad ulazite u zgrade. Postoji mogućnost oštećenja, naročito u temeljima.
- Vratite se kući tek kad nadležni organi ukažu da je stanje bezbjedno.
- Držite se dalje od zgrada koje su okružene plavnim vodama. Ako morate ući, budite oprezni, možda postoje neka skrivena oštećenja.
- Ako pronađete uginule životinje obavezno obavijestite nadležne službe.

III. STANDARDNI OPERATIVNI POSTUPAK ZA SLUČAJ POŽARA NA OTVORENOM PROSTORU

1. UPUTSTVO ZA OPERATERA U OKC 112

Pod požarom na otvorenom prostoru podrazumijeva se požar kojim je zahvaćena šuma, nisko rastinje i srednjogořica, sijena, kontejneri, deponije.

1.1. UZIMANJE PODATAKA

Prilikom prijema informacije o požaru na otvorenom prostoru na broj 112, operater u OKC 112 uzima sljedeće podatke:

1. KO saopštava (ime, prezime, adresa fizičkog lica, odnosno naziv i sjedište pravnog lica),
2. ŠTA i GDJE gori (što preciznije podatke o području zahvaćenom požarom),
3. KAKVO je trenutno stanje,
4. Pristup ugroženom području (eventuale prepreke, neprohodnost...),
5. Prisustvo ili blizina opasnih materija,
6. Prisustvo ili blizina elektroenergetskih objekata i postrojenja,
7. Ko je još obaviješten od strane pozivaoca.

Operater u OKC 112, pored uzimanja podataka o mjestu zbivanja, informaciju potvrđuje locirajući pozivaoca na GIS - u ako je to moguće, i:

1.2. AKTIVIRA

1.	Opštinsku službu zaštite i spašavanja na pogođenom području		telefonskim pozivom
2.	Organ uprave nadležan za policijske poslove		telefonskim pozivom

1.3. OBAVJEŠTAVA

1.	Gradonačelnika, odnosno predsjednika opštine ugroženog područja		telefonskim pozivom
2.	Jedinice za zaštitu i spašavanje privrednog društava, drugog pravnog lica i preduzetnika na ugroženom području		telefonskim pozivom
3.	Organ uprave nadležan za šume		telefonskim pozivom

Operater u OKC 112 dodatno aktivira i ostale SOP - ove, zavisno od vrste nesreće koju prouzrokuje požar.

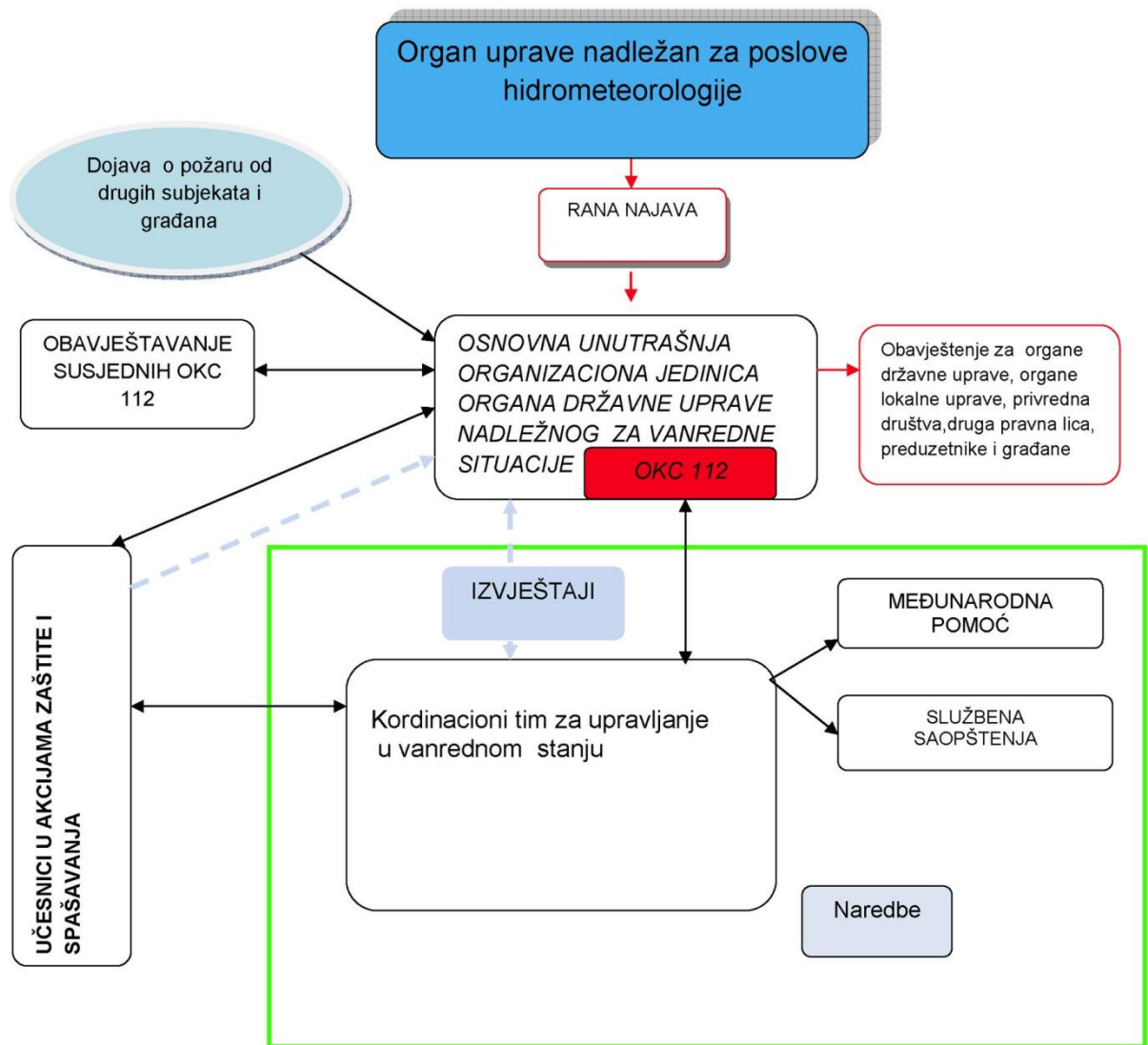
1.4. PRAĆENJE SITUACIJE NA UGROŽENOM PODRUČJU

Operater u OKC 112 nastavlja da prati situaciju na području zahvaćenom požarom kroz:

- prikupljanje izvještaja sa ugroženog područja,
- evidentiranje novih informacija o požaru,
- informacije o indukovanim posljedicama požara i
- evidentiranje zahtjeva za pomoć.

Operater u OKC 112 o svim novim informacijama, obavještava rukovodioca osnovne unutrašnje organizacione jedinice u organu državne uprave nadležnom za vanredne situacije.

2. ORGAZICACIONA ŠEMA DJELOVANJA OKC 112

3. SLUŽBENA SAOPŠTENJA

Službena saopštenja priprema OKC 112 i preko portparola za informisanje i medija obavještava građane o:

1. stanju na ugroženom području,
2. opasnostima za ljude, materijalna dobra i životnu sredinu,
3. preduzetim mjerama,
4. uputstvima za ličnu zaštitu,
5. gdje i od koga mogu dobiti dodatne informacije i
6. kako mogu da se uključe u akcije zaštite i spašavanja.

IV. STANDARDNI OPERATIVNI POSTUPAK ZA SLUČAJ POŽARA U ZATVORENOM PROSTORU

1. UPUTSTVO ZA OPERATERA U OKC 112

Pod požarom u zatvorenom prostoru podrazumijeva se požar kojim su zahvaćeni stambeni objekti, pomoćni objekti, poslovni i industrijski objekti.

1.1. UZIMANJE PODATAKA

Prilikom prijema informacije o požaru u zatvorenom prostoru na broj 112, operater u OKC 112 uzima sljedeće podatke:

1. KO saopštava (ime, prezime, adresa fizičkog lica, odnosno naziv i sjedište pravnog lica),

2. ŠTA je zahvaćeno požarom,
3. GDJE se dogodio požar (što preciznije podatke o lokaciji požara),
4. Kad se požar dogodio,
5. Ima li povrijeđenih,
6. Pristup ugroženom području (eventualne prepreke, neprohodnost),
7. Prisustvo ili blizina opasnih materija,
8. Prisustvo ili blizina elektroenergetskih objekata i postrojenja,
9. Ko je još obaviješten od strane pozivaoca.

Operater u OKC 112, pored uzimanja podataka o mjestu zbivanja, informaciju potvrđuje locirajući pozivaoca na GIS - u ako je to moguće, i:

1.2. AKTIVIRA

1.	Opštinsku službu zaštite i spašavanja na pogođenom prostoru		telefonskim pozivom
2.	JZU za hitnu medicinsku pomoć		telefonskim pozivom
3.	Organ uprave nadležan za policijske poslove		telefonskim pozivom
4.	Elektrodistribuciju na čijoj se teritoriji požar dogodio		telefonskim pozivom

1.3. OBAVJEŠTAVA

1.	Rukovodioca osnovne unutrašnje organizacione jedinice u organu državne uprave nadležnom za vanredne situacije		telefonskim pozivom
2.	Rukovodioca uže unutrašnje organizacione jedinice u okviru osnovne unutrašnje organizacione jedinice u organu državne uprave nadležnom za vanredne situacije		telefonskim pozivom

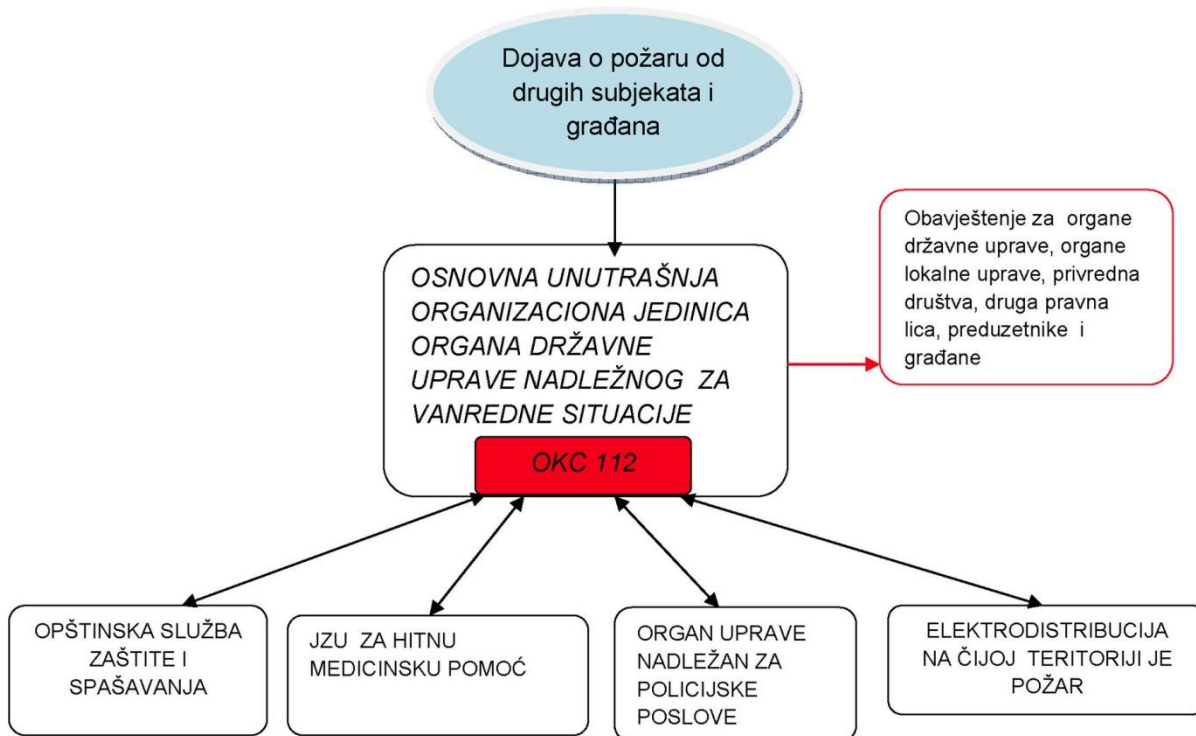
1.4. PRAĆENJE SITUACIJE NA UGROŽENOM PROSTORU

Operater u OKC 112 nastavlja da prati situaciju o požaru u zatvorenom prostoru kroz:

- prikupljanje izvještaja sa ugroženog prostora,
 - evidentiranje novih informacija o požaru u zatvorenom prostoru,
 - informacije o indukovanim posljedicama požara,
- evidentiranje zahtjeva za pomoć.

Operater u OKC 112 o svim novim informacijama, obavještava rukovodioca osnovne unutrašnje organizacione jedinice u organu državne uprave nadležnom za vanredne situacije.

2. ORGANIZACIONA ŠEMA DJELOVANJA OKC 112

3. SLUŽBENA SAOPŠTENJA

Službena saopštenja priprema OKC 112 i preko portparola za informisanje i medija obavještava građane o:

- stanju na mjestu požara,
- opasnostima za ljude, materijalna dobra i životnu okolinu,
- preduzetim mjerama,
- uputstvima za ličnu zaštitu,
- gdje i od koga mogu dobiti dodatne informacije i
- kako mogu da se uključe u akciju zaštite i spašavanja.

V. STANDARDNI OPERATIVNI POSTUPAK ZA SLUČAJ NESREĆA U ŽELJEZNIČKOM SAOBRAĆAJU

1. UPUTSTVO ZA OPERATERA U OKC 112

1.1. UZIMANJE PODATAKA

Prilikom prijema informacije o željezničkoj nesreći na broj 112, operater u OKC 112 uzima sljedeće podatke:

1. KO saopštava (ime, prezime, adresa fizičkog lica, odnosno naziv i sjedište pravnog lica),
2. KAD se dogodila nesreća,
3. GDJE se dogodila nesreća (mjesto nesreće - odsjek željezničke pruge),
4. Vrsta voza (putnički ili teretni),
5. Približan broj povrijeđenih u nesreći, vrste povreda,
6. Pristup mjestu nesreće (eventualne prepreke, neprohodnost...),
7. Vrsta tereta koje je prevozio ukoliko se radi o akcidentu sa opasnim materije,
8. Potrebna pomoć,
9. Mjere koje su preduzete,
10. Ko je još obavješten od strane pozivaoca.

Operater u OKC 112, pored uzimanja podataka o mjestu zbivanja, informaciju potvrđuje locirajući pozivaoca na GIS - u, ako je to moguće.

Ukoliko informacija o željezničkoj nesreći nije stigla od Željeznice Crne Gore ili Željezničkog prevoza Crne Gore, operater u OKC 112 informaciju provjerava kod dežurnog dispečera Željeznice Crne Gore.

Operater u OKC 112 postupa zavisno od vrste nesreće u željezničkom saobraćaju, odnosno da li je nastala - **Samo materijalna šteta** - oštećena je željeznička infrastruktura, nema povrijeđenih ili se dogodila - **Nesreća većeg obima** - nesreća sa ishodom smrtnog slučaja ili gdje je više lica smrtno stradalo ili ranjeno, potrebna je hitna medicinska pomoć, pomoć vatrogasaca i drugih spasilačkih službi.

1.2. SAMO MATERIJALNA ŠTETA

Ukoliko je nastala samo materijalna šteta operater u OKC 112 :

1.2.1. OBAVJEŠTAVA

1.	Željeznicu Crne Gore – dežurnog dispečera		telefonskim pozivom
2.	Rukovodioca Područne jedinice u organu državne uprave nadležnom za vanredne situacije na teritoriji gdje se dogodila željeznička nesreća		telefonskim pozivom
3.	Organ uprave nadležan za policijske poslove		telefonskim pozivom
4.	Organ uprave nadležan za poslove željeznice		telefonskim pozivom, faksom ili elektronskom poštom

1.3. NESREĆA VEĆEG OBIMA

Ukoliko je nastala nesreća većeg obima operater u OKC 112:

1.3.1. AKTIVIRA

1.	Opštinsku službu zaštite i spašavanja		telefonskim pozivom
2.	Organ uprave nadležan za policijske poslove		telefonskim pozivom
3.	JZU za hitnu medicinsku pomoć		telefonskim pozivom
4.	JZU Klinički centar Crne Gore		telefonskim pozivom
5.	Crveni krst Crne Gore		telefonskim pozivom
6.	Vojsku Crne Gore		telefonskim pozivom
7.	Specijalističke jedinice za zaštitu i spašavanje		telefonskim pozivom

1.3.2. OBAVJEŠTAVA

1.	Rukovodioca osnovne unutrašnje organizacione jedinice u organu državne uprave nadležnom za vanredne situacije		telefonskim pozivom
2.	Rukovodioca uže unutrašnje organizacione jedinice u okviru osnovne unutrašnje organizacione jedinice u organu državne uprave nadležnom za vanredne situacije		telefonskim pozivom
3.	Gradonačelnika, odnosno predsjednika opštine u kojoj se nesreća dogodila		telefonskim pozivom

4.	Rukovodioca Područne jedinice u organu državne uprave nadležnom za vanredne situacije na teritoriji gdje se dogodila željeznička nesreća		telefonskim pozivom
5.	Organ uprave nadležan za poslove željeznice		telefonskim pozivom, faksom
6.	Pravna lica i preduzetnici koji posjeduju mašine i uređaje za izvlačenje i raščišćavanje		telefonskim pozivom, faksom ili elektronskom poštom

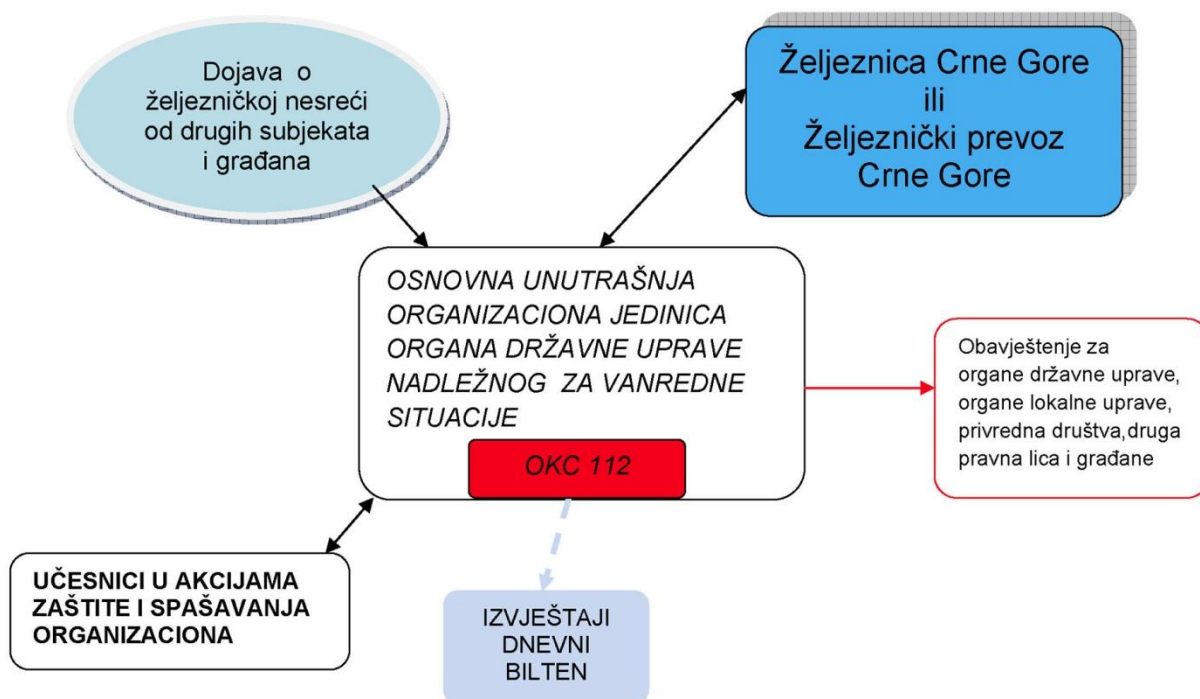
U slučaju da dođe do neke druge nesreće koja je prouzrokovana željezničkom nesrećom, operater u OKC 112 dodatno aktivira SOP za tu vrstu nesreće.

1.3.3. PRAĆENJE SITUACIJE

Praćenje situacije podrazumijeva uvrštavanje svih novih informacija za aktuelni hazard, kao i pridruživanje informacija o novonastalim hazardima prouzrokovanih aktuelnim hazardom.

Operater u OKC 112 prati situaciju na terenu i svaku novu informaciju unosi u dnevni bilten.

2. ORGANIZACIONA ŠEMA DJELOVANJA OKC 112

VI. STANDARDNI OPERATIVNI POSTUPAK ZA SLUČAJ NESREĆA U DRUMSKOM SAOBRAĆAJU

1. UPUTSTVO ZA OPERATERA U OKC 112

Operater u OKC 112 postupa zavisno od vrste nesreće u drumskom saobraćaju, odnosno da li se dogodila:

a) manja nesreća

S obzirom na posljedice manja nesreća može biti:

- **saobraćajna nesreća I** kategorije - saobraćajna nesreća prilikom koje je nastala samo materijalna šteta ili je jedno ili više lica lakše povrijeđeno,
- **saobraćajna nesreća II** kategorije - saobraćajna nesreća kod koje je najmanje jedno lice teško povrijeđeno ili je smrtno stradalo, ili

b) veća - masovna nesreća - saobraćajna nesreća u kojoj je umrlo ili teže povrijeđeno više od pet lica, ili je u nesreći učestvovalo jedno ili više tovarnih vozila koja prevoze opasne materije ili je došlo do eksplozije ili izlivanja opasnih materija u okolinu, što ima štetne posljedice na ljude i životnu sredinu.

1.1. UZIMANJE PODATAKA

Prilikom prijema informacije o saobraćajnoj nesreći u drumskom saobraćaju na broj 112, operater u OKC 112 uzima sljedeće podatke:

1. KO saopštava (ime, prezime, adresa fizičkog lica, odnosno naziv i sjedište pravnog lica),
2. ŠTA se dogodilo (saobraćajna nesreća, požar, opasne materije, vrsta i broj vozila...),
3. GDJE se dogodilo (prelaz, smjer, lokacija na prelazu...),
4. Povrede, broj i stanje povrijeđenih lica, vrste povreda, veza sa Hitnom pomoći,
5. Pristup mjestu nesreće (eventualna zakrčenja puta, neprohodnost...),
6. Stanje na mjestu nesreće, šta se trenutno događa,
7. Opasne materije (vrsta i količina opasnih materija, oznake na vozilu),
8. Kada se dogodila saobraćajna nesreća,
9. Mjere koje su već preduzete,
10. Potrebna pomoć,
11. Ko je još obaviješten od strane pozivaoca.

Operater u OKC 112, pored uzimanja podataka o mjestu zbivanja, informaciju potvrđuje locirajući pozivaoca na GIS - u ako je to moguće.

1.2. SAOBRAĆAJNA NESREĆA I KATEGORIJE

Ukoliko je nastala saobraćajna nesreća I kategorije operater u OKC 112:

1.2.1. AKTIVIRA

1.	Organ uprave nadležan za policijske poslove		telefonskim pozivom
----	---	--	---------------------

1.3. SAOBRAĆAJNA NESREĆA II KATEGORIJE

Ukoliko je nastala saobraćajna nesreća II kategorije operater u OKC 112:

1.3.1. AKTIVIRA

1.	Organ uprave nadležan za policijske poslove		telefonskim pozivom
2.	JZU za hitnu medicinsku pomoć		telefonskim pozivom
3.	Opštinsku službu zaštite i spašavanja		telefonskim pozivom

1.3.2. PRAĆENJE SITUACIJE

Operater u OKC 112 prati situaciju na terenu i svaku novu informaciju unosi u dnevni bilten

1.4. VEĆA - MASOVNA NESREĆA

Ukoliko je nastala veća - masovna nesreća operater u OKC 112:

1.4.1. AKTIVIRA

1.	Organ uprave nadležan za policijske poslove		telefonskim pozivom
2.	JZU za hitnu medicinsku pomoć		telefonskim pozivom
3.	Opštinsku službu zaštite i spašavanja		telefonskim pozivom
4.	Organ uprave nadležan za poslove zaštite životne sredine		telefonskim pozivom
5.	Privredno društvo čija je djelatnost kontrola kvaliteta životne sredine - ekotoksikološka ispitivanja		telefonskim pozivom

1.4.2. OBAVJEŠTAVA

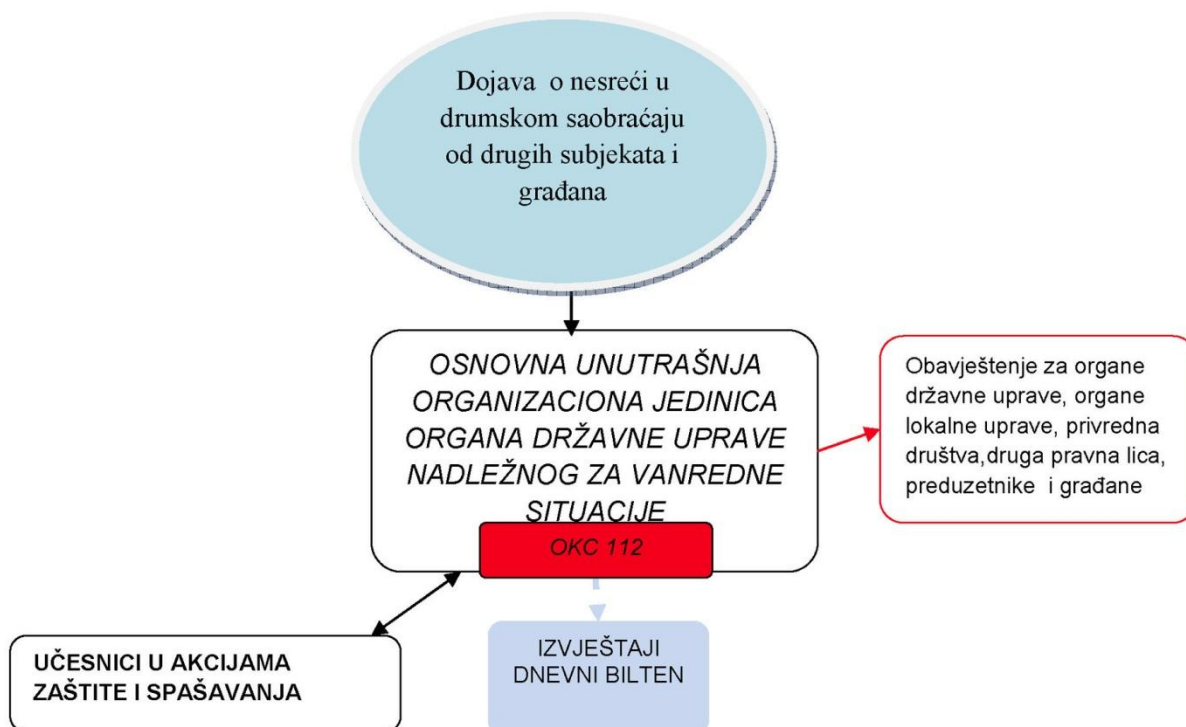
1.	Rukovodioca osnovne unutrašnje organizacione jedinice u organu državne uprave nadležnom za vanredne situacije		telefonskim pozivom
2.	Rukovodioca uže unutrašnje organizacione jedinice u okviru osnovne unutrašnje organizacione jedinice u organu državne uprave nadležnom za vanredne situacije		telefonskim pozivom
3.	Gradonačelnika, odnosno predsjednika opštine gdje se saobraćajna nesreća dogodila		telefonskim pozivom
4.	JZU Klinički centar Crne Gore		telefonskim pozivom
5.	Vojsku Crne Gore		telefonskim pozivom
6.	Institut za javno zdravlje		telefonskim pozivom
7.	Organ uprave naležan za vode		telefonskim pozivom
8.	Organ uprave nadležan za puteve		telefonskim pozivom

1.4.3. PRAĆENJE SITUACIJE

Praćenje situacije podrazumijeva uvrštavanje svih novih informacija za aktuelni hazard, kao i pridruživanje informacija o novonastalim hazardima prouzrokovanih aktuelnim hazardom.

Operater u OKC 112 prati situaciju na terenu i svaku novu informaciju unosi u dnevni bilten.

2. ORGANIZACIONA ŠEMA DJELOVANJA OKC

VII. STANDARDNI OPERATIVNI POSTUPAK ZA SLUČAJ NEPOSREDNE PRIJETNJE ILI NASTANKA RIZIKA SA PREKOGRANIČNIM EFEKTIMA

1. UPUTSTVO ZA OPERATERA U OKC 112

Prilikom prijema informacije o neposrednoj prijetnji ili nastanku rizika na teritoriji Crne Gore koja prijeti susjednim državama, kao i o neposrednoj prijetnji ili nastanku rizika na teritoriji druge države koji ima tendenciju širenja i prijeti Crnoj Gori, na broj 112, operater u OKC 112 uzima sljedeće podatke:

1. KO saopštava (ime, prezime, adresa fizičkog lica, odnosno naziv i sjedište pravnog lica),
2. ŠTA se dogodilo (saobraćajna nesreća, požar, opasne materije...),
3. GDJE se dogodilo (mjesto gdje je prijetnja od rizika ili gdje se rizik dogodio),
4. Vrijeme nastanka rizika,
5. Opis nastale opasnosti,
6. Obim i posljedice prijetnje od rizika, odnosno nastanka rizika,
7. Preduzete mjere na otklanjanju posljedica,
8. Zahtjev za pomoć,
9. Ko je još obaviješten od strane pozivaoca.

Sve dobijene i upućene informacije operater u OKC 112 unosi u dnevni ili vanredni bilten .

Operater u OKC 112 prati stanje primanjem i razmjenom novih informacija sa komunikacionim centrima i nadležnim subjektima susjednih država gdje je prijetnja od rizika ili nastanka rizika.

Operater u OKC 112 za sve postupke u vezi obavještavanja za slučaj neposredne prijetnje od rizika ili nastanka rizika sa prekograničnim efektima koristi obrasce utvrđene nacionalnim akcionim planovima za zaštitu i spašavanje u vanrednim stanjima, i to:

Obrazac 1

OBAVJEŠTENJE O KATASTROFI

1. Za:	
2. Operativni centar:	
a. Ime i prezime	
b. Organizacija	
c. Telefon	
d. Fax	
e. E - mail	
3. Od:	
4. Operativni centar:	
a. Ime i prezime	
b. Organizacija	
c. Telefon	
d. Fax	
e. E - mail	

5. Tema:	Obavještenje o katastrofi
6. Opis nesreće:	
a. Vrijeme i datum	
b. Lokacija u koordinatama, VGS 84	
c. Veličina pogođenog područja	
d. Okvirni broj pogođenog stanovništva	
e. Početni izvještaji o šteti	
f. Preduzete aktivnosti	
g. Meteorološki uslovi	
h. Prognoza razvoja situacije u slijedećih 24 sata	

Obrazac 2

ZAHTJEV ZA POMOĆ

1. Za:	
2. Operativni centar:	
a. Ime i prezime	
b. Organizacija	
c. Telefon	
d. Fax	
e. E - mail	
3. Od:	
4. Operativni centar:	
a. Ime i prezime	
b. Organizacija	
c. Telefon	
d. Fax	
e. E - mail	

5. Tema:	Zahtjev za pomoć
6. Opis događaja:	
a. Vrijeme i datum	
b. Lokacija u koordinatama, VGS 84	
c. Veličina pogođenog područja	
d. Okvirni broj pogođenog stanovništva	
e. Početni izvještaji o šteti	
f. Preduzete aktivnosti	
g. Meteorološki uslovi	
h. Prognoza situacije u sljedećih 24 sata	
7. Tražena pomoć:	
a. Lica	
b. Oprema	
c. Ostalo	
8. Koordinacija:	
a. Mjesto prelaska granice	
b. Terenski uslovi	
c. Lice za kontakt na granici	
d. Ostalo	

Obrazac 3

PONUĐA ZA POMOĆ

1. Za:	
2. Operativni centar:	
a. Ime i prezime	
b. Organizacija	
c. Telefon	
d. Fax	
e. E - mail	

3. Od:	
4. Operativni centar:	
a. Ime i prezime	
b. Organizacija	
c. Telefon	
d. Fax	
e. E - mail	
5. Tema:	Ponuda za pomoć
6. Ponuđena pomoć:	
a. Lica	
b. Oprema	
c. Ostalo	
7. Koordinacija:	
a. Mjesto prelaska granice	
b. Vrijeme prelaska granice	
c. Ostalo	

Obrazac 4

PRIHVAT PONUĐENE POMOĆI

1. Za:	
2. Operativni centar:	
a. Ime i prezime	
b. Organizacija	
c. Telefon	
d. Fax	
e. E - mail	
3. Od:	
4. Operativni centar:	

a. Ime i prezime	
b. Organizacija	
c. Telefon	
d. Fax	
e. E - mail	
5. Tema:	Prihvat ponuđene pomoći
6. Prihvaćena pomoć:	
a. Lica	
b. Oprema	
c. Ostalo	
7. Koordinacija:	
a. Mjesto prelaska granice	
b. Vrijeme prelaska granice	
c. Terenski uslovi	
d. Ostalo	

Obrazac 5

DNEVNO SITUACIJSKI IZVJEŠTAJ

1. Datum i vrijeme:	
2. Za:	
3. Operativni centar:	
a. Ime i prezime	
b. Organizacija	
c. Telefon	
d. Fax	
e. E - mail	

4. Od:	
5. Operativni centar:	
a. Ime i prezime	
b. Organizacija	
c. Telefon	
d. Fax	
e. E - mail	
6. Tema:	Dnevno situacijski izvještaj
7. Situacija na ugroženom području:	
a. Lokacija u koordinatama, VGS 84	
b. Veličina pogođenog područja	
c. Okvirni broj pogođenog stanovništva	
d. Angažovane snage	
e. Izvještaji o šteti	
f. Meteorološki uslovi	
g. Prognoza za sljedećih 24 sata	

VIII. STANDARDNI OPERATIVNI POSTUPAK ZA SLUČAJ PRONAĐENOG NEEKSPLODIRANOG UBOJNOG SREDSTVA

1. UPUTSTVO ZA OPERATERA U OKC 112

Prilikom prijema informacije o pronađenom neeksplodiranom ubojnom sredstvu (u daljem tekstu: NUS) na broj 112, operater u OKC uzima sljedeće podatke, s tim što ukoliko informaciju prima od policije izuzima tačku 1.1, kao i tačku 1.2. i odmah prelazi na tačku 1.3.

1.1. UZIMANJE PODATAKA

1. KO saopštava (ime, prezime, adresa fizičkog lica, odnosno naziv i sjedište pravnog lica),
2. GDJE je pronađeno NUS (mjesto odnosno lokacija i opis mjesta pronalaska),
3. Količina pronađenog NUS,
4. Opis nastale opasnosti,
5. Opis nađenog sredstva: dimenzije, oblik, boja, veličina,
6. Ko je još obaviješten od strane pozivaoca.

Obaveza operatera je da upozori lice da ne dodiruje pronađeno NUS.

Operater u OKC 112 pored uzimanja informacije o mjestu pronađenog NUS-a, informaciju potvrđuje locirajući pozivaoca na GIS - u ako je to moguće, i:

1.2. AKTIVIRA

1.	Organ uprave nadležan za policijske poslove		telefonskim pozivom, faksom
----	---	--	-----------------------------

Obavještenje o tipu NUS-a operater u OKC 112 prima od inspektora za požarno - eksplozivne havarije. Ukoliko se radi o formacijskom ubojnom sredstvu operater obavještava rukovodioca uže unutrašnje organizacione jedinice u okviru osnovne organizacione jedinice u organu državne uprave nadležnom za vanredne situacije u čijem djelokrugu je uništavanje NUS-a.

1.3. OBAVJEŠTAVA

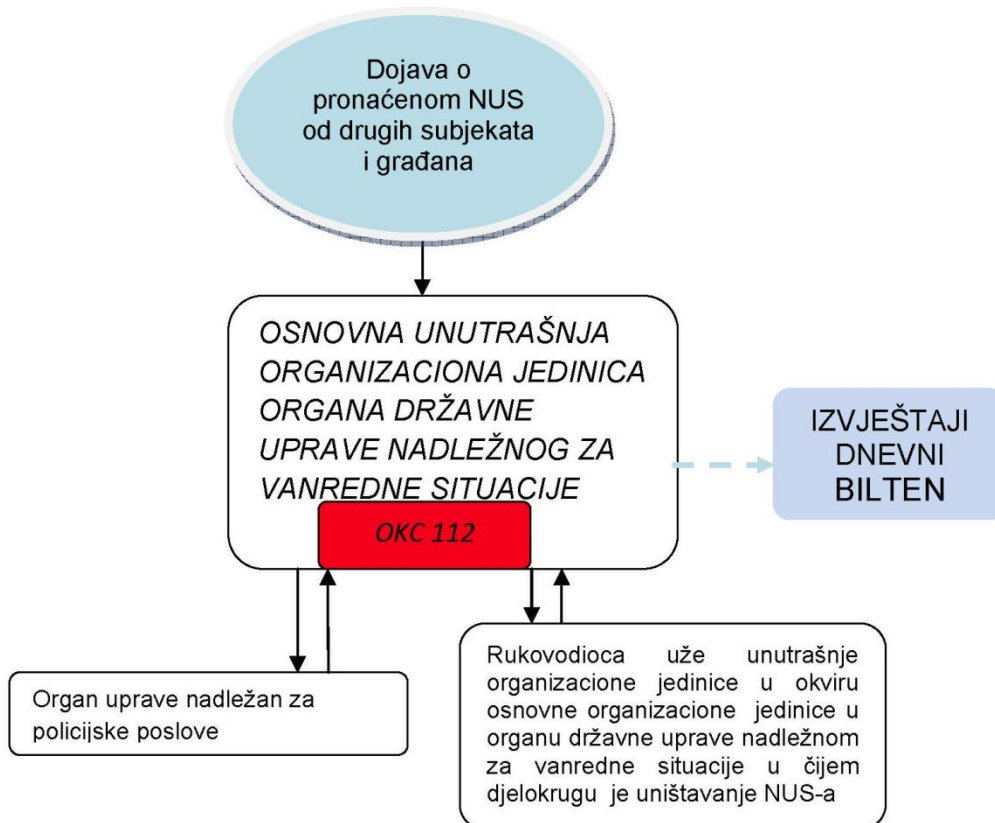
1.	Rukovodioca uže unutrašnje organizacione jedinice u okviru osnovne organizacione jedinice u organu državne uprave nadležnom za vanredne situacije u čijem djelokrugu je uništavanje NUS-a		telefonskim pozivom
----	---	--	---------------------

1.4. PRAĆENJE SITUACIJE

Operater u OKC 112 traži informacije o NUS-u od rukovodioca uže unutrašnje organizacione jedinice u okviru osnovne organizacione jedinice u organu državne uprave nadležnom za vanredne situacije u čijem djelokrugu je uništavanje NUS-a i evidentira je u dnevni bilten.

Informaciju o preduzetim mjerama na uništavanju NUS-a operater u OKC 112 evidentira u dnevni bilten.

2. ORGANIZACIONA ŠEMA DJELOVANJA OKC 112

IX. STANDARDNI OPERATIVNI POSTUPAK ZA SLUČAJ ANGAŽOVANJA HELIKOPTERA

1. UPUTSTVO ZA OPERATERA U OKC 112

Prilikom prijema informacije na broj 112 za angažovanje helikoptera operater u OKC 112 uzima sljedeće podatke:

1. Ko traži angažovanje helikoptera,
2. Šta se dogodilo,
3. Mjesto događaja,
4. Zbog čega se traži angažovanje helikoptera.

Primljenu informaciju operater u OKC 112 dostavlja rukovodiocu osnovne unutrašnje organizacione jedinice u organu državne uprave nadležnom za vanredne situacije radi davanja saglasnosti za angažovanje helikoptera. Saglasnost daje rukovodilac organa državne uprave nadležnog za unutrašnje poslove.

Informaciju o saglasnosti za angažovanje helikoptera operater OKC 112 dostavlja Avio-helikopterskoj jedinici.

Br.	Zahtjev primljen od:	Datum i vrijeme:
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		

Br.	Obavještenje za rukovodioca osnovne unutrašnje organizacione jedinice u organu državne uprave nadležnom za vanredne situacije (datum i vrijeme)	Dobijena i dostavljena saglasnost Avio- helikopterskoj jedinici, vrijeme
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		